

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Opus pulcherrimu[m] de tribus vsitatis christianoru[m]
actibus: oratione videlicet: ieiunio [et] elemosyna**

Guntherus <Parisiensis>

Basilee, 1507

VD16 G 4140

Capitulu[m] tertiu[m]

urn:nbn:de:hbz:466:1-30791

t̄m̄ in duob̄ equinoctiis pares
 esse nō possunt: sed crescere die
 crescunt hore diei/ nox h̄o cum
 suis horis minuit: rursū q̄ cre-
 scente nocte crescunt hore ei⁹:
 dies h̄o cū suis horis renuat.
 Cū em̄ (v̄ p̄dictū est) nunc ma-
 ior sit arc⁹ diei arcu noctis: nūc
 autem e contrario: vterq̄ h̄o in
 duodecim horas eq̄les diuida-
 tur: ip̄as q̄z horas nunc maio-
 res esse nunc breuiores/ verissi-
 ma rōne necesse est. Et ex h̄ sen-
 su p̄t̄ illud intelligi/ q̄ntū ad
 id qd̄ l̄ra sonat: qd̄ d̄ns in euan-
 gelio dicit: Nonne duodeci ho-
 re sunt diei. Nam quo ad mysti-
 cū intellectū duodecim horarū
 appellatiōe duodecim discipu-
 los voluit d̄signari. Et his igi-
 tur horis diei vel noctis q̄cqd̄
 orōnis obsequio dependit/ id
 tempus orōnis diurnū siue no-
 cturnū cōgrue noiat. Hoc au-
 tem temp⁹/ aut est ordinariū/
 aut arbitrariū/ aut necessariū.
 Ordinariū est: qd̄ diuinis lau-
 dib̄ celebrandis/ aut p̄ijs ora-
 tiōib̄ exoluendis: a sanctis pa-
 trib̄ ordinariū est. Huiusmodi
 autē temp⁹ in nocte qd̄ vnum
 t̄m̄ est: qd̄ nocturnū officii siue
 vigilię appellat̄: qz nox quieti
 indulget: nec posset humana
 infirmitas sepi⁹ ad orōnē sur-
 gendo/ nocturnos diurnis cō-
 tinuare laborib̄. Dicit̄ autē nox
 noctis/ ap̄d toy: nix/ nictos: p̄
 transpositionē duarū vocaliū
 videlicet: i: e: o.

Capitulū tertū

Dixit autē s̄m̄ institutio
 nē antiquorū: in q̄ttuor
 secatur vigiliis. Sole-
 bant em̄ veteres ⁊ maxime ca-
 strenses/ noctē in q̄ttuor p̄tes
 equales distiguere: q̄s ex eo vi-
 giliis appellabāt: qz posit̄ ex-
 cubiis vicissim in castris vigi-
 lare cōsueuerant. Prima vigi-
 lia incipiebat a p̄ma noctis ho-
 ra/ pueniens vsqz ad quartaz:
 qua finita/ secūdi vigiles exci-
 tabant̄. T̄n̄ poeta: Tertia iam
 vigiles cōmouerat hora secun-
 dos. Secunda incipit a quar-
 ta ⁊ puenit vsqz ad septimaz. q̄
 finita tertij vigiles succedebāt.
 Tertia h̄o a septima incipiens
 p̄ducit ad decimā: q̄ finita/ q̄r-
 te citabāt excubie. Quarta in-
 cipiebat a decima/ ⁊ vsqz ad fi-
 nem duodecime p̄tingens/ ip̄-
 sam q̄z noctē finiebat. Prima
 vigilia dicebat̄ serotinū/ a sero
 p̄cedētis diei: qd̄ tarde dicim⁹:
 qm̄ id qd̄ finito iam die fit sero
 fieri manifestū ē: quēadmodū
 si is q̄ interdū. i. interim dum
 dies ē venire debuit/ finito die
 venerit/ hūc sero venisse causa-
 mur. Secunda d̄: p̄ticiū: qz
 videlicet eo tpe omnia in terris
 animarū genera grauiorē p̄es-
 sa sopore p̄ticescūt. Tertia gal-
 liciniū appellat̄: qz eo tēpe no-
 ctis/ auis illa domestica quaz
 gallū dicim⁹/ vigiles canto in-
 cipiat excitare. Quarta matu-

tinū nomiat: q̄si manuninū / a mane alternitat̄ causa / vt ait prisci. eo q̄ vsq; ad mane seq̄ntis diei pueniat / v̄l poti⁹ matuta a q̄ noie aurozā veteres appellabat. Et hūc q̄dem ordinē in distinctiōe horaz noct̄: hi q̄ in castr̄z militarib; s̄sabant seruire consueuerant. Nos aut̄ q̄ in castris ecclie sub christo duce militamur / cōtra spūales nequitias ipso p̄egēte securi: exacta iam media pre noctis / vel paulo pl⁹ recreatis sopore mēbris ciboq; digesto / semel tm̄ i nocte surgim⁹: et nostrorū op̄e primitias deo vt dignū est de dicantes / illi⁹ t̄pis officium nocturnas appellamus vigilias. De h̄ noctis officio sic ait psal.

Ps. 118.

Media nocte surgebas ad p̄fitendū tibi sup iudicia iustificatiōis tue. Quib; expletis matutinā laudē q̄ tm̄ diei seq̄ntis est / vel nullo v̄l modico subiungim⁹ interuallo: p̄ eo q̄ frequent̄ vsq; ad mane seq̄nt̄s diei solet p̄tingere. Quis finita / m̄lti q̄dem ad lectos redeunt: nos autē illicitū arbitantes: q̄cqd̄ t̄pis vsq; ad diem restat / orōni aut sacre meditatiōi iugi puigilio gaudem⁹ insumere.

Capitulū quartum.

O Jurnū h̄o temp⁹ orōnis in septē ptes diuidit̄: de q̄b; aiebat dño

Ps. 118

sc̄tus d̄s: Septies in die laudē dixi tibi / sup iudicia iusticie

tue. Hāz noia sunt / matutina laus de q̄ iā dixim⁹ / p̄ma / tertia / sexta / nōna / et vespera: et illud q̄d ex eo q̄ cetera cōpleat / cōpletoriū appellam⁹. Nec septem diuina officia s̄m septiformē spūsc̄ti gratiā om̄i tpe petenda est / nemo q̄ sanū sapiat ambigit instituta. Hāz officium misse q̄d ad honore sc̄ti ac salutaris illi⁹ sacrificij celebrat̄ / nequaq; vt alia certi t̄pis est: idcirco p̄ diuersa tempa solet variari. Arbitrariū temp⁹ orōis est: q̄d q̄s nulla lege institutiōnis / nulla ve necessitat̄ causa: sed p̄pria voluntate duc̄ orationi voluerit deputare. Id rectissime fieri credim⁹: cū nos a curis t̄paliū rerū respirare contigerit / vt r̄to liberior anim⁹ ad deū dirigat̄: quāto terrenis negocijs fuerit absolut⁹. Cōpetens em̄ est et valde rōnt cōsentaneū / vt cū illū qui est sup oia orando cōuenire volueris: totū cordis affectū ad ip̄m confrens om̄es tempaliū curas ab animo seponas. Nam si terrenū p̄ncipē p̄cib; interpellans p̄ incuriam et cōtemptū inter ipsas p̄ces aliud mente tractaueris: nūq̄d teip̄o teste / si sciat ille q̄d cogites indignus es exaudiri. Quāto magis eū quē nil fallere p̄p̄t si orando alloqueris / et inter ip̄a oratiōis v̄ba vana quādam et turpia v̄l etiā flagitiosa mente p̄tractas: nō mō nō mitigas eū / s; potius exacerbas.